

فەزڵ بە ئیمە بە خشراوە بە سەر خەلکیدا لە سێ شتدا: پریزەکانمان وەکو پریزەکانی فریشتەکانن، و هەموو سەر زەوی کراوە بە مزگەوت بۆ ئیمە، و خاکەکە ی کراوە بە پاککەرەووە بۆ ئیمە ئەگەر ئاومان نەدۆزیەووە

لە حوزەیفەووە -پەرزای خوای لیبیت- کە پیغەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- دەفەرموێت: «فەزڵ بە ئیمە بە خشراوە بە سەر خەلکیدا لە سێ شتدا: پریزەکانمان وەکو پریزەکانی فریشتەکانن، و هەموو سەر زەوی کراوە بە مزگەوت بۆ ئیمە، و خاکەکە ی کراوە بە پاککەرەووە بۆ ئیمە (بۆ تەبە موم کردن) ئەگەر ئاومان نەدۆزیەووە»،
وفەزلیکی تریشی باسکرد.

[صەحیحە] [موسلیم گێراوە تێووە]

ئەم فەرموودە یە باسی فەزڵ و پریزەکانمان لەم ئومەتە دەکات بە سەر ئومەتەکانی تر بە هەندیک تاییە تەمەندی، پیغەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- دەفەرموێت: (فەزڵ بە ئیمە بە خشراوە بە سەر خەلکیدا لە سێ شتدا): و اتا خوای گەرە چەند فەزڵ و پریزەکانمان و تاییە تەمەندییەکی بە ئیمە بە خشیوووە بە سەر ئومەتانی پیشووتردا لە سێ سیفەتدا، و ئەمەیش سنوودارکردنی سیفەتەکان نییە تەنھا بۆ ئەم سیانە؛ چونکە پیغەمبەر -صلی اللہ علیہ وسلم- سیفەت و تاییە تەمەندییەکانی ئومەتەکە ی بۆ سەر دادەبەزی یەک لە دوا یەک، بۆیە هەوایی دەدا سەبارەت بە ئەوانە ی لە سەری دابەزیوووە لە کاتی کیدا کە گونجاو بووایە. (پریزەکانمان وەکو پریزەکانی فریشتەکانن): و اتا وەستانمان لە نوێژدا وەکو وەستانی فریشتەکانن لە لای پەرورەدگاریان، و اتا سەرەتا پریزەکانی پیشەووە کەم دەکەن ئینجا ئەوانە ی دواتر، پاشان لە تەنیشت یە کتر دەوێستن و پریزەکان پریزەخەن، هەر وەکو لە گێرانەووە یە کدا هاتوووە: (ألا تصفون كما تصف الملائكة عند ربها؟) فقلنا: يا رسول الله، وكيف تصف الملائكة عند ربها؟ قال: (يتمون الصفوف الأولى، وبتراصون في الصف) [رواه أبي داود] واته: (ئایا پریزەکان پریزە ناخەن هەر وەکو چۆن فریشتەکان پریزەکان پریزەخەن لە لای پەرورەدگاریان؟) ووتمان: ئە ی پیغەمبەری خودا، فریشتەکان چۆن پریزەکان پریزەخەن -چۆن دەوێستن لە پریزەکاندا- لە لای پەرورەدگاریان؟ فەرمووی: (سەرەتا پریزەکانی پیشەووە پریزەکانەووە، و لە تەنیشت یە کتر دەوێستن لە پریزەکاندا). ئەمیش بە پیچەوانە ی ئومەتەکانی پیشووتر، ئەوان لە نوێژدا دەوێستن بە هەر شێوێک بووایە. (و هەموو سەر زەوی کراوە بە مزگەوت بۆ ئیمە): و اتا خوای گەرە هەموو پریزەکانی داووە بە ئیمە بە نوێژکردن لە هەر شوێنێکی سەر زەوی، بۆیە مسوڵمان لە هەر شوێنێک بوو و کاتی نوێژ هات؛ دەتوانیت نوێژ بکات، و شوێنێک تاییە تە نە کراوە بۆ نوێژکردن ئەمیش بۆ ئاسانکاری لە سەر ئەم ئومەتە، بە پیچەوانە ی ئومەتەکانی پیشووتر؛ چونکە ئەوان تەنھا دەبوو لە نێو کلتیسا و کە نپست -پەرستگای جولەکە- نوێژ بکەن، بۆیە لە هەندیک گێرانەووە دا هاتوووە: (وكان من قبلي إنما يصلون في كنائسهم) [رواه أحمد] واته: (ئێوانە ی پیش من تەنھا دەبوو لە نێو کلتیساکانیان نوێژ بکەن)، و لە گێرانەووە یە کێ تر دا: (ولم يكن أحد من الأنبياء يصلي حتى يبلغ محرابه) واته: (هیچ یە کێک لە پیغەمبەران نوێژی نە دە کرد هەتاووە کو دەگەیشتە نێو میحرابەکە ی -شوێنی نوێژکردنەکە ی-). گشتگیری ئەم فەرموودە یە ئەو شوێنانە ناگرتیووە کە شەریعەت نە هی کردوووە لە نوێژکردن تێیاندا، وەکو: گەرماو -حەمام-، و ئاودەستخانە، و گۆرستان، و شوێنی مانەوێ و شترەکان، و شوێنە پیس و بۆگەنەکان. (و خاکەکە ی کراوە بە پاککەرەووە بۆ ئیمە -بۆ تەبە موم کردن- ئەگەر ئاومان نەدۆزیەووە): و اتا تەبە موم کردن بە خاک و خۆل کاتی پریزە پیدراوە ئەگەر ئاومان دەست نەکەوێت، و هەر وەها قورئانی پیرۆزیش ئاماژە ی بۆ ئەمە کردوووە، خوای گەرە دەفەرموێت: {فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا} [النساء: 43] واته: {ئینجا ئاومان دەست نەکەوت ئەووە بە خۆلیکی پاک تەبە موم بکەن}، و زانایان یە کدەنگن لە سەر ئەم پریزە پیدانە بە تەبە موم کردن، و هەر وەها ئەو کە سەیش دەگرتیووە کە تەنھا ئەوێندە ئاوی پییە ترسی

تووشى بوون به زيانى ههيه نه گهر نه و پره ناوه به كاربهينيت بو دهستنوتزگرتن. (وفه زليكي تريشى باسكرد): نه وهى باسكراوه له پيشتووتر دوو دانه بوون، بو نووتز كردن وته يه موم كردن به يهك تايه تمه ندى داده نرين، به لام سييه م ليره دا باس نه كراوه به لام له گيرانه وه يه كى تر دا هاتووه: (وأوتيت هؤلاء الآيات آخر سورة البقرة من كنز تحت العرش لم يعط منه أحد قبلي، ولا يعطى منه أحد بعدي) [رواه النسائي] واته: (وتهو ئايه تانهم بينه خشراوه له كو تايى سورتهى -البقرة- دا له گه نجينه كانى ژير عهرش، له و -گه نجينه يه- به كه سى تر نه به خشراوه له پيش من، وبه كه سى من (تريش نابە خشریت له پاش من).

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/10026>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

